

Aardrijkskunde 8.1

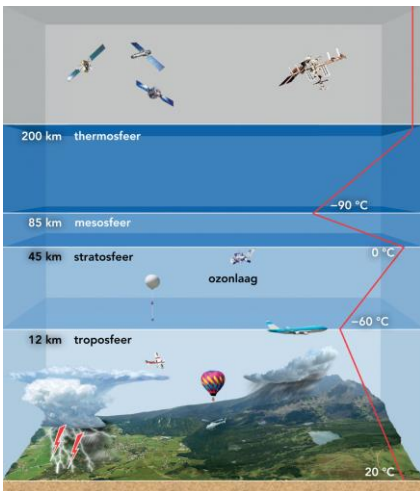
Leven op aarde is mogelijk door:

- Gassen in de dampkring (**O₂ en CO₂: broeikasgas die warmte vasthoudt op aarde**)
- Natuurlijke broeikaseffect (**broeikaseffect waar de natuur zelf voor zorgt**)
- Zwaartekracht
- Water
- Natuurlijke hulpbronnen (voedsel, water etc.)

Het vasthouden van zonnewarmte door de dampkring: **broeikaseffect**

De **dampkring (lucht om ons heen: ook wel atmosfeer)** vormt een beschermende laag. Meeste meteorieten verbranden voor ze de aarde bereiken door de wrijvingshitte met luchtdeeltjes in de dampkring.

Dampkring regelt de temperatuur op aarde

Onderdeel van de dampkring waar gevaarlijke ultraviolette straling wordt

gefilterd: **Ozonlaag**

Alle **natuurlijke hulpbronnen (product uit natuur dat men goed kan gebruiken)** die we op aarde gebruiken zijn niet oneindig: we moeten hierom **duurzaam** ermee omgaan zodat ze in de toekomst niet op raken (nog beschikbaar zijn)

- Niet meer gebruiken dan wat we erbij krijgen

Mensen willen geld verdienen en van de welvaart genieten, maar zonder goede zorg voor de aarde kan dat in de toekomst niet: balans tussen de 3 P's is nodig

- Aansluiten bij de behoeften van de huidige generaties zonder die van toekomst in gevaar te brengen

Waterdragende laag in de grond: **aquifer**

De ecologische voetafdruk: de hoeveelheid ruimte op aarde die wordt gebruik door 1 persoon of heel land

- De belangrijkste elementen om deze te berekenen: het gebruik van fossiele brandstoffen & ruimte die nodig is voor akkerbouw en veeteelt.

In het algemeen geldt: hoe meer **welvaart (Mate waarin iemand genoeg geld heeft om in zijn behoeften te kunnen voorzien. Gaat over het inkomen van mensen)** hoe groter de ecologische voetafdruk

Overshoot day: de dag van een bepaald jaar, (vanaf 01-01) waarop de mens alle natuurlijke hulpbronnen heeft verbruikt die de aarde in een jaar kan produceren.

Brandstof die in miljoenen jaren is gevormd uit resten van afgestorven planten, bomen en dieren (aardgas, aardolie, bruinkool en steenkool): **fossiele brandstof** deze zorgt voor veel CO₂ in de lucht waardoor het **broeikaseffect versterkt**

Aardrijkskunde 8.2

Vergrijzing komt door daling van vruchtbaarheidscijfer & stijging van levensverwachting (toename 65+ in totale bevolking)

In arme landen zoals **India** is er juist een hoge geboortecijfer doordat ze daar kinderen nodig hebben om te helpen en genoeg geld te kunnen verdienen.

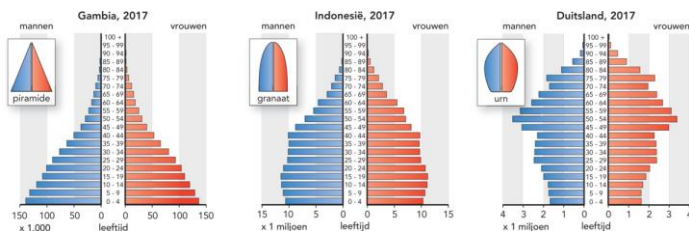
Draagkracht van de aarde: Het vermogen van de natuur om mensen te voorzien in hun bestaan, zonder dat het natuurlijke evenwicht wordt verstoord.

Bij **overbevolking** is er in een gebied meer mensen dan middelen die het bestaan toelaten

- Draagkracht hangt sterk samen met **duurzaamheid**: als huidige generatie duurzamer gebruikmaakt van de beschikbare natuurlijke hulpbronnen, raakt de natuur niet uitgeput.

De berekende voorspelling van het bevolkingsaantal noem je de **bevolkingsprognose**

Bevolkingsexplosie: Sterke toename van de bevolking door natuurlijke bevolkingsgroei

Uit de vorm van een bevolkingsdiagram kun je de

kenmerken van de leeftijdsopbouw aflezen.

- **Piramidevorm** wijst op een snelgroeiende bevolking: Ontwikkelingsland, weinig gedaan aan **family planning** (geboortebeperking)
- **Granaatvorm** geeft aan dat bevolking nog maar langzaam groeit: ontwikkeld maar lage geboortecijfer
- **Urnvorm** hoort bij rijke, ontwikkelde landen met dalende bevolkingsgroei/een bevolkingsafname: geboortecijfer daalt, soms sterfteoverschot

Vruchtbaarheidscijfer is het gemiddelde aantal kinderen dat een vrouw krijgt

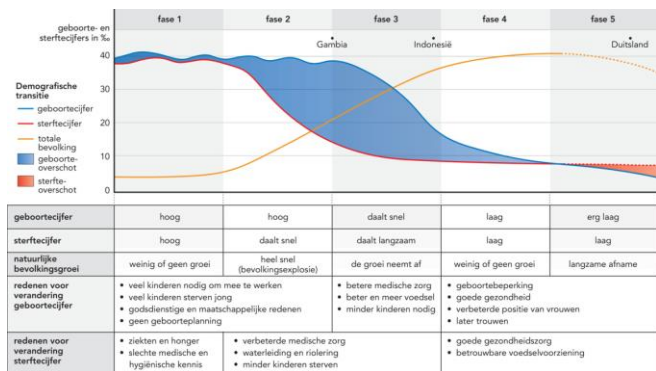
Demografisch transitiemodel: Model dat overgang laat zien van samenleving met hoge geboorte- en sterftcijfers naar lage geboorte- en sterftcijfers.

De samenstelling van een bevolking in verschillende leeftijdsgroepen: **leeftijdsopbouw**

Ook migratie zorgt voor de groei/afname van bevolking in een gebied (vertrekoverschot/trekken juist mensen aan)

- Trek naar steden, vooral in ontwikkelingslanden, het **grootst**
- Economische migranten (van arm naar rijk land, hoop op werk)
- Vluchtelingen door oorlog, godsdienst, seksuele geaardheid, of mening

> **Ontwikkelingsland**: Arm land met een laag ontwikkelingspeil (ontwikkelt langzaam)

Hoe duurzamer een bevolking leeft, hoe beter de draagkracht

van de aarde in stand blijft